

Nr 76.

Av herr **Fahlén**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avlöningsstat för skogsstatens ordinarie personal m. m.

Uppfattningen om skogskapitalets värde och dess förmåga av ökad avkastning under en rationell vård har på ett verkliggen storartat sätt vunnit utbredning under de sista årtiondena. 1903 års skogslagstiftning bildar alldeles särskilt epok på detta område. I och med tillämpandet av dessa nya lagar kan man säga, att ett genombrott skedde — ej blott uppfattningen om skogsvårdens betydelse spred sig i nya kretsar utan ock *intresset* för att medverka till resultat på detta område kom mer och mer till synes. Hela den verkan, denna lagstiftning under de 10 år den hittills varit i tillämpning haft, torde icke kunna för närvarande överskådas. Min tro är, att en snar framtid härvidlag skall fälla ett domslut, som skall gå utöver vad till och med optimister vilja föreställa sig.

Om nu ett sådant antagande är riktigt, så kan man med skäl fråga, huru detta kan vara möjligt inför det faktum, att så allmänt klagomål över 1903 års lag förekommit, klagomål som ock föranlett riksdagen att påkalla revision av densamma. Svaret på denna fråga ligger givetvis uteslutande däri, att lagstiftningen icke stannade vid allenast mer eller mindre restriktiva bestämmelser rörande den enskildes föfoganderätt till skogen, utan gick ett steg längre nämligen till inrättande av en organisation med uppgift ej blott att övervaka lagens efterlevnad utan ock att understödja skogsägaren i hans strävan för skogens omvårdnad samt väcka ett intresse i sådant syfte, där detsamma förr icke varit för handen.

Om jag icke minnes orätt, framhöll 1896 års skogskommitté med synnerligt eftertryck betydelsen av en sådan verksamhet till kompletterande av lagen i och för sig, och fann sig härför böra skapa ett »levande

samfundsorgan», som skulle utfylla de luckor, som en prohibitiv skogslagstiftning, hur sträng den än må vara, alltid måste lämna.

Om erfarenheterna hittills av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet måste sägas hava varit gynnsamma, så bör givetvis ett sådant förhållande noga beaktas vid fortsatta lagstiftningsåtgärder på detta område. I och med att intresset för skogens vård — både så att säga spontant och ambitiöst — väckes till liv och sprides, så skapas en allt starkare grund att bygga på för framtiden. Det är min övertygelse, att denna grund så småningom skall bliva en säkrare grundval för rationell skogshandtering än någonsin förbudslagar, huru stränga de än avfattas. Givetvis kunna sådana lagar icke undvaras; lagarnas negativa och upplysningsverksamhetens positiva riktlinjer böra på det bästa sätt komplettera varandra. Men i den mån den prohibitiva lagstiftningen utföres längre och längre, i samma mån blir det andra arbetet, jag menar den intresseväckande upplysningsverksamheten, viktigare och svårare. Det är tämligen givet att, då lagstiftningen skärpes och den enskildes fria förfoganderätt känbarare inskränkes, intresset för och viljan till självverksamhet minskas i motsvarande grad.

Erfarenheten bekräftar detta. Utsyningslagen i lappmarkerna har icke kunnat hittills frammana någon verksamhet för skogens skötsel utöver avverkning av det utstämplade virket. Även skogsägare, för vilka betydelsen av positiv skogsvård stått fullt klar, och som annars på storartat sätt ådagalagt detta intresse, hava nog icke gärna velat utvälja marker, vilka lytt under denna stränga lagstiftning, till försöksobjekt. Åtminstone har detta icke skett annat än undantagsvis, och undantagen hava endast bekräftat regeln.

Detta nu påpekade förhållande kan icke väcka förvåning. Det stränga förmynderskapet från statens sida har själfallet föranlett en nära liggande slutsats, nämligen att då staten åtagit sig uppsynen över dessa skogar på sådant sätt, att ägaren är så gott som utesluten från rätt att inverka på det ekonomiska handhavandet av sin egendom, så bör det ock ankomma på staten att svara för att skogen skötes på bästa sätt. Den bristande personal staten ställt till förfogande för att fylla sin åtagna uppgift i fråga om berörda enskilda skogar, varigenom denna uppgift måst inskränkas till uteslutande utsyning av avverkningsbeloppen, har givetvis icke gjort saken bättre.

Summan av vad jag velat nu framhålla är, att inga lagar, huru strängt avfattade, huru noga anpassade efter dagens förhållanden de än må vara, kunna ensamma skapa skogsvård, om man därmed nämligen avser en *intensiv* skogsvård och icke nöjer sig med en mera *extensiv*,

sådan, varav vi dessvärre hava alltför mycket i vårt land. Inga reglementen, inga avverkningsplaner, huru noga utförda och väl kalkylerade de må vara, kunna ensam vara tillfyllest. Personligheten måste till, det levande, personliga intresset. Detta skall vara det livgivande momentet i fråga om skogen — »anden som gör levande».

I fråga om enskildas skogar måste uppenbarligen detta moment representeras i första hand av ägaren till skogen. Man kan ej begära, att någon utomstående skall kunna ensam uppbära detta intresse och följaktligen ej heller en statens skogstjänsteman, vilkens närmaste uppgift är att övervaka lagarnas efterlevnad och beivra överträdelser av desamma. Skall han förmå något härutinnan, måste det ske i samförstånd och samverkan med skogsägaren.

Men en förståelse, som kan föra till en fruktbringande samverkan, den erbjuder sig icke utan vidare och fås icke alltid till skänks. Tvärtom kräves understundom ett långt och oförtröttat arbete för att komma därhän, ett arbete som ställer stora krav på den, vilken fått till uppgift skapandet av en i möjligaste mån rationell skogsvård.

Det verksamhetsfält, som härvidlag erbjuder sig i fråga om de enskilda lappmarksskogarna är i hög grad storartat. Hittills har dessas skötsel omotsägligt varit i hög grad extensiv. Någon *vård* av desamma, kan man säga, har icke alls ifrågakommit. Allt har i regel stannat vid de avverkningar, som där skett efter en mer eller mindre noga planerad utsyning. Direkta åtgärder för deras föryngring hava hört till undantagen, såsom ovan sagts. Ingen kan anse annat än att ett sådant förhållande är olämpligt. Likaväl som i våra dagar det allmänna intresset med sådan styrka inriktar sig på en bättre vård av statens skogar i Norrland, ett önskemål, vars förverkligande får sin förutsättning i nu föreliggande förslag till ökande av arbetskrafterna i dessa skogar, lika väl riktar sig tanken på de stora värden som representeras av enskildes skogar i lappmarkerna och de ofantligt ökade avkastningsmöjligheter, som med en intensivare skötsel av dessa kunde där utvinnas.

Liknande synpunkter, som härovan framhållits, hava varit vägledande för norrländska skogsvårdskommittén, då kommittén uppgjorde sitt förslag till ny skogslagstiftning för bl. a. enskildes skogar i Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker. Kommittén framhåller, huru som det måste anses som en plikt för staten att, i den mån tecken till ett vaknande medvetande om betydelsen av en intensivare skogsskötsel komma till synes, omhändertaga och stödja det sålunda yppade intresset.

I samband härmed föreslår ock kommittén utom annat, att de olika uppgifterna, å ena sidan skötseln av statens skogar, innefattande

utom annat en fullständig ekonomisk förvaltning, å den andra tillsynen över enskildes skogar, omfattande utsyning av virke samt upplysningsverksamhet rörande skogens rätta vård, borde anförtros åt skilda personer.

I nu föreliggande proposition angående avlöningsstat för skogsstatens ordinarie personal m. m. har emellertid Kungl. Maj:t icke funnit de skäl, som av kommittén anförts för en uppdelning av skogspersonalen efter arbetets art, tillräckligt talande i fråga om lappmarkerna, men väl beträffande Norrbottens och Västerbottens kustland. Då jag, som redan av det föregående torde framgå, härutinnan måste hysa en avvikande mening, nödgas jag något uppehålla mig vid de synpunkter, som av departementschefen framhållits till stöd för den av honom in-tagna ståndpunkten.

Först framhålles, hurusom i allmänhet förhållandena äro vitt skilda inom 1903 års lagars tillämplighetsområde och de ifrågavarande nordliga landsdelarna. Här synes mig just ligga den felaktiga utgångspunkten. Grunderna för skogshushållningen böra överallt vara desamma; det bästa resultatet bör man, med hänsyn givetvis till skiftande förhållanden, söka allestädes utvinna. Det är härvidlag som lagarna i och för sig komma till korta, och i den mån lagarna äro strängare, påkallas ett mera energiskt arbete för att frammana de åtgärder i skogen, som inga lagar i och för sig kunna åstadkomma, men som dock äro oundgängliga för en god skogsvård. Särskilt i dessa gamla lappmarksskogar, som under många mansåldrar lämnats åt sig själva, och där skogarnas abnorma beskaffenhet beträffande åldersklassfördelning, förnyingsmöjligheter, markbeskaffenhet m. m. är i ögonen fallande, kräves ett målmedvetet, insiktsfullt och energiskt arbete för att i tid något skall bliva uträttat, på det att även efterkommande må kunna få gagn av dessa värdekällor. I de skogar, där dispositionsrätten varit fri, har visserligen å ena sidan avverkningen gått för fort fram och långt utöver vad som varit förenligt med ett ekonomiskt riktigt utnyttjande av skogen, men å andra sidan äro utsikterna och möjligheterna för ett ordnande av förhållandena, företrädesvis genom det kvarstående virkeskapitalets jämnare fördelning i åldersklasser, tillgången på fröduglig skog och unga växtliga bestånd m. m., väsentligt lyckligare. Härtill kommer att arbetet för skogarnas förnyring, torrlägningsföretag, kultur, rensningar, gallringar m. m. i dessa trakter ofta igångsättas helt spontant, ofta utan alltför stora svårigheter på grund av skogsvårdsstyrelsens ingripande med råd och dåd, under det att intet göres i lappmarkerna, och utsikterna till spontan verksamhet för skogsvården där äro mycket ringa. Borde icke den enda slutsatsen härav vara — försåvitt de uppgivna

förhållandena icke motsägas — att allt borde göras för att frammåna någon begynnande verksamhet även på dessa sistnämnda orter? Det återstår mycket att där uträtta, vägen är lång och verksamhetsfältet mer än vanligt omfattande. Men uppgiften är också stor och lockande.

Kommitténs uppslag i nu berörda ärende har ock tillvunnit sig gillande från en mängd håll, kanske sådana, vilka måste tillerkännas en alldeles särskild auktoritet.

Domänstyrelsen har funnit förslaget från »såväl statsskogsförvaltningens som privatskogsskötselns synpunkt tilltalande» och förordar alltså principiellt detsamma. Det betyder inför detta principuttalande föga, att styrelsen i fråga om vissa trakter anser, att den föreslagna anordningens genomförande skulle på grund av lokala förhållanden möta svårigheter. Svårigheter kunna överdrivas och äro till för att övervinnas. Och i varje fall skulle de här ifrågakämda svårigheterna, som begränsa sig till vissa områden, icke lägga hinder i vägen för principens genomförande i det huvudsakligaste. Det förtjänar anmärkas, att styrelsen rätt eftertryckligt understryker sin mening genom hänvisning till sitt uttalande rörande reviranordningen inom skyddsområdet i Jämtland, därvid synpunkten om arbetsfördelning efter arbetets art ansågs nödvändig — alltså samma synpunkter, som den av kommittén nu hävdade — ävensom att denna uppfattning vann såväl Kungl. Maj:ts som riksdagens gillande.

Vidare hava Konungens befallningshavande i de bägge nordligaste länen skänkt förslaget sitt understöd. Konungens befallningshavande i Västerbottens län säger, att kommitténs skäl äro hämtade från erfarenheten, och befallningshavanden i Norrbottens län förklarar, att för reformen, vilken skulle hälsas med varma sympatier av befolkningen, framlagts goda skäl, vilka icke blivit av reservanterna vederlagda.

I detta sammanhang kan även åberopas, vad Konungens befallningshavande i Västernorrlands län yttrar rörande frågan, huruvida sådana hemman inom Västerbottens och Norrbottens läns kustland samt Västernorrlands och Jämtlands län, å vilka dispositionsrätten till skogen är inskränkt enligt kungl. förordningen den 29 juni 1866, böra läggas under särskilda tjänstemäns tillsyn eller ej. Befallningshavanden anför följande: »ett utsyningsväsen, som är grundat på rationella skogsvårdsprinciper och *handhaves av en därtill organiserad, kompetent tjänstemannakår*, synes icke blott vara av betydande nytta för skogsförvaltningen å de fastigheter, vilka äro underkastade utsyningsstvang, utan även hava en viss betydelse för spridandet av kunskap om och intresse för god skogsförvaltning över huvud taget». ¹⁾

¹⁾ Kurs. av undertecknad.

Innan jag inlåter mig närmare på de invändningar, som företrädesvis från skogspersonalen anförts mot förslaget, skall jag tillåta mig ytterligare något belysa innebörden av detsamma. Tidigare har jag framhållit betydelsen av att den enskilda skogsvården i lappmarkerna genom initiativ från dem, som bli satta att övervaka densamma, framkommer och göres fruktbringande. Nu kan det ju tilläventyrs invändas och har ju också invänts, att ingenting hindrar, att sådana initiativ tagas av en revirförvaltare blott hans förvaltningsområde blir måttligt stort, så att han får tid övrig för denna uppgift. Detta må väl vara sant till viss grad, framför allt kan det sägas som ett teoretiskt påstående. Men redan i invändningens formulering — denna formulering är icke gjord av mig — ligger ett erkännande av att revirförvaltarens uppgift i fråga om enskildes skogar är något sekundärt i förhållande till hans förvaltningsuppdrag beträffande statsskogarna. Detta behöver för övrigt ingen vidare utläggning, det är i och för sig klart och bestyrkes jämväl av hittills vunnen erfarenhet. Det är uppenbarligen härpå som nyssnämnda Konungens befallningshavande syfta, då de säga att kommittén hämtat sina skäl från erfarenheten. Kan man tro, att förhållandena skola efter nu föreslagna ökning av revirpersonalen bli väsentligt annorlunda? Nog lär ett förvaltningsdistrikt av 180,000 hektar, därav kanske mer än 100,000 hektar äro statsskogar, komma att ge en verksam och energisk revirförvaltare så mycket att göra att han — om tillsynen på enskildes skogar kommer i andra rummet — näppeligen hinner dit under sin tjänstetid annat än för det allra nödvändigaste d. v. s. den lagstadgade utsyningen.

Vore tillsynen av dessa skogar överlämnade åt särskilda tjänstemän, skulle förhållandet förvisso bli ett annat. Arbeten i skogsvårdsyfte skulle så småningom komma i gång, exemplet skulle mana till efterföljd, en konkurrens av bästa slag skulle uppstå mellan de bägge tjänstemannagrupperna och uppslag givas, som förvisso skulle kunna bli gagneliga jämväl för statens skogsvård. Jag tror ock, att ett beslut av statsmakterna i en riktning, som måste uppfattas såsom särskilt uppmuntrande för och omvårdande den enskildes skogshushållning i dessa trakter, skulle frammana en strävan hos den enskilde att verkligen börja göra något i skogsvårdens intresse, låt vara till en början kanske endast i ringare omfattning. Någon motsvarande verkan kan icke förväntas av Kungl. Maj:ts förslag.

Av departementschefens uttalande synes framgå, att han anser kommittéförslaget, om ock beaktansvärt, så dock »för tidigt väckt». Det sägs nämligen, att i den mån som skogsskötseln i dessa trakter ut-

vecklas samt kommunikationerna förbättras, så kan detta förslag genomföras, och Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag lägger intet hinder i vägen därför. Förslaget bör alltså icke »för närvarande» genomföras. Detta är ju att ställa saken på huvudet. Skogsskötselns utveckling skall just befrämjas genom förslaget i fråga. Har man icke dröjt länge nog härned i dessa trakter? Skall man vänta längre på, att denna bättre och utvecklade skogsskötsel skall komma av sig själv? Ja — nog får man då vänta och vänta länge. Det förbiser ju icke heller statsrådet själv, ty just betydelsen av skogsskötselns utveckling på statens skogar, där dock förutsättningarna, som tidigare antytts, måste vara större än på de enskildas i lappmarken med deras stränga lagstiftning, är ju enda orsaken till de omfattande åtgärder, som nu föreslås. Statsrådet framhåller också, hurusom på dessa skogar kräves personal för ej blott avverkningar utan också »de föryngringsarbeten, som efter avverkningarna måste utföras i större utsträckning än hittills». Efter att hava framhållit vikten av ett rätt utnyttjande av de stora rikedomar, varom här är fråga, fortsätter statsrådet på följande sätt, vilket, såsom innefattande en enligt min mening obestriddligt riktig syn på saken, jag tillåter mig att verbotim återgiva: »Särskilt bjudande synes den enskilde skogsägarens anspråk på tillräcklig personal vara. Då staten pålagt honom inskränkningar i den fria dispositionsrätten över skogen och ställt honom i beroende av skogspersonalen, lär det vara en självfallen plikt för staten att tillhandahålla fullt kompetent personal i sådan utsträckning, att han icke av bristande tillgång därpå hindras i ett rationellt tillgodogörande av sina skogstillgångar.»

Härtill är endast att tillägga, att vikt ligger uppå att icke allenast skogsägaren icke hindras att rationellt tillgodogöra sig skogstillgångarna utan ock att han föranledes att så göra, därvid frågan gäller ej endast ett befintligt virkeskapital utan lika mycket de möjligheter, som markens alstringsförmåga innebär. Om detta är förenligt med statsnyttan, så måste härför särskilda åtgärder vidtagas. Men härtill räcker icke en anordning sådan som Kungl. Maj:t föreslagit.

Gent emot förslaget har från dels en reservant i kommittén, själv överjägmästare, dels ock överjägmästarna i de tre nordliga distrikten invänt, förnämligast, att förslaget med skilda tjänstemän för de olika arbetsuppgifterna icke vore praktiskt eller ändamålsenligt på grund därav, att kronoparkerna och de enskilda skogarna låge blandade om varandra, varav följderna skulle bliva, att de olika tjänstemännen skulle nödgas oupphörligt och gagnlöst färdas över varandras tjänsteområden eller, som det mera drastiskt sagts, springa om varandra. Jämväl skulle områdena

för dem, som finge sig anförtrodd tillsynen över de enskilda skogarna, bliva alltför stora. Utom direkta svårigheter vid utförandet av anförtrodda uppgifter skulle härigenom statens kostnader bliva onödigt stora.

Det är uppenbart att denna invändning kan göras och jämväl tillmätas viss betydelse, därest värdet av den föreslagna arbetsfördelningen icke anses synnerligen stort och följaktligen icke värd ens någon uppoffring. Men även med sådant åskådningssätt torde svårigheterna vara betydligt överdrivna. Man synes utgå från den föreställningen, att inom ett lappmarksrevir man kan resa genaste vägen fram till vilket förrättningsställe som helst, under det att i själva verket redan där en mängd omvägar vid resor lära vara oundgängliga. Även om man kan antaga, att en revirförvaltare skulle kunna på bästa möjliga sätt planera sina resor för de olika honom åliggande uppgifterna, så torde utan tvivel erfarenheten komma att visa, att även efter en genomförd revirdelning en mängd dubbelresor bliva erforderliga, därest alla åligganden skola kunna vederbörligen tillgodoses. Äro arbetsuppgifterna ensartade, måste arbetet kunna systematiseras och ordnas på helt annat sätt, och därigenom i verkligheten de påstådda olägenheterna till huvudsaklig del neutraliseras. Möjligt är att resekostnaderna skulle något ökas. Men av någon betydelse kan detta förvisso icke vara, försåvitt man verkligen anser att genom arbetets fördelning en vinst för skogsvårdsarbetet i Norrland är att påräkna. Är vinsten icke större, än att den icke uppväger en med några hundratal kronor ökad resekostnad, då bör givetvis någon anordning, som skulle föranleda sådan kostnadsökning, icke ske. Frågan bottnar alltså allenast i vad mån man kan anse, att det stora oändligt viktiga skogsvårdsspörsmålet i Norrlands lappmarksskogar kräver åtgärder från statens sida, och huru man anser dessa åtgärder lämpligast bära läggas. För den, som i likhet med mig anser frågan om skogarnas ändamålsenliga skötsel vara Norrlands allra största och viktigaste, och icke blott det utan en av hela landets viktigaste, måste det framstå såsom i alldeles särskild grad betydelsefullt, att inga uppslag till befrämjande av denna sak lämnas obeaktade eller för hastigt avfärdas. Att de synpunkter, som framhållits gent emot kommitténs ifrågavarande förslag, skulle kunna i någon mån verka övertygande, synes mig icke möjligt.

Den som så högt uppskattar statens skogspersonal och varit i tillfälle att på nära håll se det dugande och skickliga arbete, som från dess sida ägnats statens skogar, kan icke tillåta sig att anse ett uttalande från sådant håll grundat på annat än övertygelse. Men uppfattningarna kunna ju gå åtskils, även där de ömsesidigt anses fram-

komma efter grundliga överväganden. Jag torde emellertid icke gå grannlagenheten för nära, om jag säger, att den omständigheten, att skogspersonalen i allmänhet gjort iuvändningar mot den föreslagna arbetsfördelningen, i viss grad kan tala lika mycket för som mot förslaget. Jag åsyftar här en reflexion, som alldeles omedelbart trängt sig på mig inför nyssberörda faktum, nämligen att det vill synas som om åtminstone på vissa håll uppdraget att sköta statens skogar ansåges mera kvalificerat än andra uppdrag avseende skogsvård. Om ett sådant antagande har någon grund för sig, så ligger däri det starkaste stöd för min tidigare uttalade mening, att den enskilda skogsvården kommer att bli satt tillbaka för statens. Men just ett sådant förhållande vore till omätlig skada för hela landet, och det är detta som enligt min mening bör förekommas. Det tillstånd, vari åtminstone en hel del av våra ecklesiastiska boställsskogar befinna sig, talar härvidlag ett ganska tydligt språk.

I förbigående vill jag beröra ett av departementschefen gjort uttalande av innebörd att enligt hans mening synnerlig vikt borde fästas vid att enligt såväl kommitténs som domänstyrelsens förslag skogsvårdsområdena i lappmarken skulle bli orimligt stora. De skulle komma att innefatta 368,000 respektive 215,000 hektar skogsmark, hörande till förvaltningsobjektet, men denna mark skulle vara belägen inom en areal av 878,100 respektive 512,200 hektar. Det är klart att ett så kallat privatskogsrevir måste bli större än ett statsskogsrevir. Uppgiften i detta förre är ju långt mera begränsad, och det synes mig icke alls ligga någon orimlighet uti att tänka sig det förre två eller tre gånger större än det senare. Hans revir skulle dock enligt domänstyrelsens förslag av år 1903 bli mycket mindre än de flesta nuvarande lappmarksreviren. För närvarande finnas ju sådana som hava en totalareal av ända till 4 à 500,000 hektar och därutöver. I varje fall kan ju en olägenhet sådan som den här anmärkta lätteligen avlägsnas genom att giva privatskogsreviren en mindre och lämpligare avpassad utsträckning, om så skulle finnas nödigt.

Då det vidare anföres av såväl reservanten i kommittén som ock av statsrådet, att den undervisning, vilken av kommittén anses önskvärd och möjlig genom särskilda tjänstemän för enskildas skogar, »väl icke torde avse bolagens direktörer och skogspersonal utan huvudsakligen de smärre privata skogsägarna» och att denna undervisning »torde lämpligast meddelas i skogen genom att skogsägaren åtföljer utsyningsförrättaren och erhåller anvisningar av denne», då framträder bjärt

grundåtskillnaden i uppfattning hos statsrådet och mig. Det har aldrig varken av kommittén eller mig tänkts, att några bolagsdirektörer eller deras tjänstemän skulle erhålla undervisning i ordets inskränkta betydelse, men väl att en statens skogstjänsteman skulle med en mera specialiserad uppgift kunna medelst övertygelse föranleda åtgärder från en bolagsdirektörs sida, vilka kunde skapa nytta för långa tider, men vilka måhända aldrig komma till stånd utan impulser utifrån. Och undervisning så fattad lämpar sig likaväl för bolagsdirektörer och deras tjänstemän som för smärre enskilda skogsägare.

Av vad nu sagts, vartill mycket skulle kunna läggas, därest icke tiden vore så begränsad, framgår att jag för min del icke finner den av Kungl. Maj:t föreslagna reviranordningen i lappmarkerna lycklig. Ett dyrbart tillfälle försittes enligt min mening, därest icke nu åtgärd vidtages för att i någon mån befrämja enskild skogsvård i dessa trakter.

Jag tror ock, att genom den intimare förbindelse med trävaruindustrien, som en tjänsteman, vars uteslutande uppgift att utöva tillsyn över enskildes skogar, borde kunna få, mycket gagn skulle kunna vinnas för statens egen skogshushållning. Det har ju anmärkts, att statens skogstjänstemän i detta hänseende icke kunde motsvara alla önskvärda anspråk. Skulle i någon mån en närmare kännedom om själva förädlingsverksamheten inom olika distrikt kunna föranledas genom ifråga-ställda uppdelning av arbetet efter dess art, skulle väl denna kännedom lätteligen kunna bli direkt till statens gagn, om en tjänsteinnehavare transporterades från en slags tjänst till en annan.

Vad jag nu tillåtit mig yttra, har ju huvudsakligen berört det principiella i det uppställda spørsmålet — uppdelning av skogspersonalens göromål efter dessas art eller efter geografiska hänsyn. Den åskådning jag därvid gjort till min, har jag i det föregående närmast tillämpat på förhållandena i lappmarkerna. Klart är emellertid, att densamma har sin fulla giltighet överallt, där staten föreskrivit väsentliga inskränkningar i den enskildes dispositionsrätt över skogen och åtagit sig tillsynen över hans hushållning med densamma.

Vad då angår Särna socken med Idre kapellag, så äro förhållandena därstädes i lagstiftningshänseende fullt analoga med lappmarken och följaktligen bör vad som i förevarande fall gäller för dessa senare vara i allo tillämpligt i fråga om de förra. De skäl, som härvidlag anförts mot kommitténs förslag, synas emellertid väsentligt svagare än de som framhållits rörande lappmarkerna. Det förtjänar också framhållas att de två reservanter i kommittén, som icke anslutit sig till

kommittémajoritetens uppfattning rörande uppdelning av göromålen i lappmarkerna, anfört att de under utsyningstvång ställda skogarna i Särna socken med Idre kapellag »icke kunna utan avsevärda olägenheter fortfarande omhänderhavas av revirpersonalen», varför de tillfullo instämde i kommittémajoritetens förslag. Än större betydelse synes kunna tillmätas det faktum, att såväl skogsvårdsstyrelsen som hushållningssällskapet, landstinget och Konungens befallningshavande i Kopparbergs län förklarar sig biträda kommittémajoritetens förslag, därvid landstinget uttalat, att den föreslagna uppdelningen efter arbetets art vore synnerligen beaktansvärd. Jag kan icke förstå annat, än att bakom dessa uttalanden måste ligga just praktiska synpunkter och en intim kännedom om förhållandena. Detta allt har av departementschefen synnerligen knapphändigt bemötts. Och knappt kan det anses tillräckligt att gent emot förslaget anföra, att detsamma skulle, bedömt »ur praktiska synpunkter», vara olämpligt.

Beträffande vidare den begränsning, som gjorts i skogsingenjörernas i Norr- och Västerbottens kustland befogenhet, nämligen att från deras verksamhetsområde undantagits samtliga till kronohemman och krononybyggen under åborätt hörande skogarna likasom ock de skogar som i fråga om dispositionsrätten äro underkastade utsyningslagen, så är det ju svårt att förstå, varför — då principen om arbetets uppdelning efter dess beskaffenhet för dessa orter godkänts — denna princip icke fullföljts så pass konsekvent, att nu nämnda skogar lagts under skogsingenjörernas uppsikt. Om ej annat, hade härigenom en erfarenhet rörande det föreslagna nya systemet kunnat vinnas, som kunnat bli till gagn för en vidare utveckling av detsamma, därest det visat sig, att det verkat fördelaktigt.

Den kompromiss, som nu skett mellan två olika principer, bär i allo halvhetens kännemärke. Bättre synes det hava varit att ha tagit en bestämd ståndpunkt för eller emot och sedan konsekvent utfört den, vilken befunnits hava de bästa skälen för sig.

På grund av det anförda tillåter jag mig hemställa,

att riksdagen ville bifalla Kungl. Maj:ts proposition nr 71 angående avlöningsstat för skogsstatens ordinarie personal m. m. allenast med det villkor, att förvaltningsområdena inom Västerbottens och Norrbottens län samt inom Särna socken med Idre kapellag indelas i dels statsskogsrevir dels ock privatskogsrevir

i huvudsaklig överensstämmelse med de huvudgrunder för arbetsfördelningen bland skogsstatspersonalen, som angivits i norrländska skogsvårdskommitténs betänkande.

Stockholm den 6 april 1915.

Hugo Fahlén.
